

บทที่ 4

ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “มาตรการทางกฎหมายและข้อเท็จจริงของปัญหาแรงงานต่างด้าว: ศึกษากรณีเฉพาะแรงงานไทใหญ่ สัญชาติพม่าในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่” ในครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1.1 วิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นการศึกษารวบรวมและแยกแยะข้อมูลจากทบทวนวรรณกรรม กฎหมาย และเอกสารต่างๆ ได้แก่

- แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ประกอบไปด้วย กฎหมายต่างๆ คำพิพากษาของศาล กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ระเบียบข้อบังคับ แนวปฏิบัติของหน่วยงานต่างๆ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
- แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ประกอบไปด้วย หนังสือ ตำรา งานวิจัย บทความทางวิชาการ ข้อมูลสถิติต่างๆ หมายเหตุท้ายคำพิพากษาของศาล

1.2 แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นสองกลุ่มได้แก่ แบบสอบถามนายจ้างที่ใช้แรงงานไทใหญ่ และ แบบสอบถามลูกจ้างแรงงานไทใหญ่

1.3 สัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) ด้วยการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ด้านแรงงานที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว โดยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ ประกอบไปด้วย

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจโดยใช้แบบสอบถาม ผู้วิจัยจะได้นำเสนอข้อเท็จจริงที่ได้จากการสำรวจภาคสนามโดยใช้แบบสอบถาม โดยอาศัยกลุ่มตัวอย่างในการสำรวจข้อมูล 2 กลุ่ม ประชากรตัวอย่างดังนี้

(1) นายจ้างที่รับแรงงานต่างด้าวไทใหญ่เข้าทำงาน จำนวน 20 คน

ก. นายจ้างในธุรกิจก่อสร้าง (10 คน)

ข. นายจ้างในธุรกิจบริการ (10 คน)

(2) ลูกจ้างไทใหญ่

จำนวน 60 คน

ก. ลูกจ้างในธุรกิจก่อสร้าง (30 คน)

ข. ลูกจ้างในธุรกิจบริการ (30 คน)

ซึ่งกลุ่มประชากรตัวอย่างตามข้อ 1 และ 2 นั้นได้มาโดยการคัดเลือกตัวอย่างโดยกำหนดโควตา (Quota Sampling)⁹⁸ จากรายชื่อนายจ้าง/สถานประกอบการที่จ้างแรงงานต่างด้าวในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยกรมการจัดหางาน จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นกลุ่มข้อมูลเดียวกันกับชุดโครงการวิจัยที่ 2

2. การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ด้านแรงงานที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว ได้แก่

(1) เจ้าหน้าที่จัดหางาน จังหวัดเชียงใหม่

(2) เจ้าหน้าที่ประกันสังคม จังหวัดเชียงใหม่

(3) เจ้าหน้าที่คุ้มครองแรงงานและสวัสดิการสังคม จังหวัดเชียงใหม่

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลด้านเอกสาร ผู้วิจัยได้ค้นคว้าสืบค้นและรวบรวมจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ และแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ อันได้แก่ ตั๋วบทกฎหมาย หนังสือ ตาราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บทความในวารสารวิชาการต่างๆ ตลอดจนเอกสารที่เกี่ยวข้อง แล้วนำเอกสาร วรรณกรรมเหล่านั้นมาแยกแยะเป็นประเด็นเนื้อหาสาระ เป็นใช้เป็นข้อมูลประกอบงานวิจัย

2. ข้อมูลจากการใช้แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้กำหนดแบบสอบถามเป็นสองกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแรกนายจ้างที่จ้างแรงงานต่างด้าวในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และกลุ่มที่สอง แรงงานต่างด้าวที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานจัดหางาน จังหวัดเชียงใหม่ โดยการสร้างแบบสอบถามขึ้น โดย กลุ่มที่หนึ่ง ใช้แบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย 5 ส่วนได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 การจ้างแรงงาน ส่วนที่ 3 การจัดสภาพการทำงานของแรงงานไทใหญ่ ส่วนที่ 4 สวัสดิการการทำงานและ ส่วนที่ 5 อื่นๆ

สำหรับแบบสอบถามในกลุ่มที่สอง แรงงานต่างด้าวที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานจัดหางาน จังหวัดเชียงใหม่ ที่ทำงานอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ใน 2 ประเภทคือ งานบริการ และงานก่อสร้าง ประกอบด้วย 4 ส่วนได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 การ

⁹⁸ ธาณี วรภัทร์, ระเบียบวิธีวิจัยทางกฎหมาย, พิมพ์ครั้งที่ 2, สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2553, หน้า 204

จัดจ้างแรงงาน ส่วนที่ 3 สภาพการทำงาน ส่วนที่ 4 สวัสดิการการทำงาน และ ส่วนที่ 5 ข้อคิดเห็นอื่นๆ

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามดังกล่าวให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาและข้อคำถามของแบบสอบถาม จากนั้นจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่คุณวุฒิได้เสนอแนะ มาพัฒนาเป็นแบบสอบถามอีกครั้งหนึ่ง และได้ทดสอบนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ทราบข้อบกพร่องด้านข้อคำถาม ความยากง่าย หลังจากนั้นจึงปรับปรุงแก้ไขและจัดทำแบบสอบถามขึ้นตามข้อเสนอแนะที่ได้จากการทดสอบ เมื่อได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์จึงนำไปให้ประชากรกลุ่มตัวอย่างตอบ ทั้งนี้ได้ให้นักวิจัยและผู้ช่วยวิจัยในการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม ในพื้นที่อำเภอเมืองเชียงใหม่

3. ข้อมูลการสัมภาษณ์เจาะลึก ดำเนินการโดยการโทรศัพท์ติดต่อเบื้องต้นเพื่อขออนุญาตเข้าพบและสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล จากนั้นทำหนังสือติดต่อขอสัมภาษณ์ตามวันเวลาที่ผู้ให้ข้อมูลสะดวก ทั้งนี้ในหนังสือขอสัมภาษณ์ได้กำหนดกรอบของข้อคำถามที่จะสัมภาษณ์ไว้ให้ล่วงหน้า จากนั้นจึงเดินทางเข้าพบและสัมภาษณ์ โดยการบันทึกข้อมูลด้วยการจดบันทึกและขออนุญาตอัดเสียงลงเทปเพื่อถอดเป็นข้อความคำต่อคำเพื่อได้เป็นข้อมูลประกอบ เพื่อทราบประเด็นปัญหาของการบังคับใช้กฎหมายและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสามวิธี ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ โดยนำข้อมูลที่ได้จากศึกษาเอกสาร มาแยกแยะและสรุปเนื้อหาสาระสำคัญตามขอบเขตเนื้อหาตามประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองแรงงานต่างด้าว

ส่วนข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ใช้วิธีวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ทั้งนี้ในการวิเคราะห์จะนำเอาข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จากแบบสอบถาม และจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง มาใช้วิเคราะห์ประกอบกันตามประเด็นหัวข้อที่กำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์ ในลักษณะของการประสมประสานข้อมูลเข้าด้วยกัน โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามขอบเขตที่กำหนดไว้